

ANALÝZA A NÁVRH ÚPRAVY LEGISLATÍVY PESTOVANIA JEDLÝCH HÚB V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

Ing. Marcel Golian, PhD.

Ústav záhradníctva, FZKI SPU

Prečo je téma aktuálna?

- rastúci záujem o pestované huby
- nové druhy húb na trhu
- využitie v potravinárstve a výžive
- význam pre udržateľnú produkciu potravín
- legislatíva zaostáva za praxou

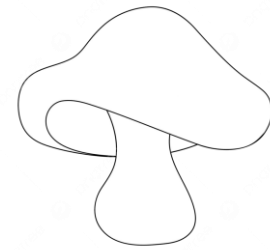
Cieľ práce

- analyzovať platnú legislatívu SR
- porovnať ju so zahraničím
- identifikovať nedostatky
- navrhnúť novelizáciu vyhlášky č. 132/2014 Z. z.

Metodika

- obsahová analýza legislatívy SR a EÚ+
- komparácia zahraničných systémov
- analýza vedeckej literatúry
- odborné konzultácie s mykológmi (4+)
- syntéza návrhov zmien

Výsledky

Národná legislatíva

Zákon č. 152/1995 Z. z. o potravinách

- základný zákon potravinového práva SR
- zodpovednosť prevádzkovateľa za bezpečnosť potravín
- sledovateľnosť a kontrola výroby

Národná legislatíva

Vyhláška MPRV SR č. 132/2014 Z. z.

- jedlé huby a výrobky z jedlých húb
- zoznam **povolených druhov**
- požiadavky na kvalitu a uvádzanie na trh

Európska legislatíva

EU Nariadenie (ES) č. 2073/2005

Mikrobiologické kritériá potravín

- Salmonella spp.
- Listeria monocytogenes

Európska legislatíva

EU Nariadenie (EÚ) 2015/2283

Nové potraviny (Novel Foods)

- nové druhy húb
- extrakty
- produkty z mycélia

Národná legislatíva

Nariadenie vlády č. 360/2011 Z. z.

- predaj z dvora
- malé množstvá prvotných produktov
- hygienické požiadavky

Európska legislatíva

EU Nariadenie (EÚ) 2023/915

Kontaminanty v potravinách

- kadmium
- olovo
- ortuť
- ďalšie kontaminanty

Európska legislatíva

EU Nariadenie (ES) č. 852/2004

Hygiena potravín

- hygienické požiadavky pri produkcii
- GMP a GHP
- systém HACCP

Európska legislatíva

EU Nariadenie (ES) č. 178/2002

Všeobecné zásady potravinového práva

- analýza rizika
- princíp preventívnosti
- sledovateľnosť potravín

Výsledky

Národná legislatíva

 Vyhláška MPRV SR č. 132/2014 Z. z.

- jedlé huby a výrobky z jedlých húb
- zoznam **povolených druhov**
- požiadavky na kvalitu a uvádzanie na trh

Poznáte ju?

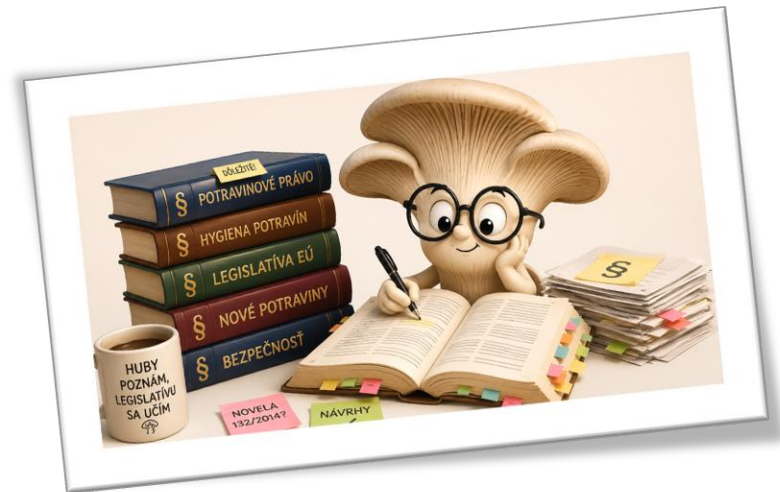
Výsledky

Analýza zahraničných prístupov ukázala:

- ✓ väčšina systémov využíva rizikovo orientovaný prístup
- ✓ dôraz sa kladie na hygienu a bezpečnosť produkcie
- ✓ regulácia sa menej opiera o taxatívne zoznamy druhov
- ✓ nové druhy sa posudzujú individuálne podľa rizika (zdravie, ekológia)

Výsledky

Identifikované nedostatky vyhlášky č. 132/2014 Z. z. :

- vyhláška neupravuje samotné pestovanie húb (riziko)
- chýbajú pravidlá pre pestovanie, absentuje regulácia nakladania s vyrodeným substrátom, obzvlášť pre nepôvodné druhy
- zoznam druhov nereflektuje súčasnú pestovateľskú prax
- taxonómia viacerých druhov je zastaraná

Výsledky

Navrhovaná zmena § 1

Súčasný stav

Vyhláška upravuje:
jedlé huby ako komoditu
výrobky z jedlých húb
uvádzanie na trh

Navrhovaný stav

Vyhláška bude upravovať:
pestovanie jedlých húb
spracovanie
uvádzanie na trh

Výsledky

Nové ustanovenia § 6 ods. 8 a 9

Nepôvodné druhy

Navrhuje sa:

pestovanie len v uzavretých kultivačných systémoch
prevencia úniku spór a mycélia

Vyrodený substrát

Navrhuje sa:

povinná hygienizácia (86€/t)
riadené kompostovanie pri min. 65 °C

- ✚ **Mrežovka Archerova (*Clathrus archeri*)** – Nepôvodná huba pôvodom z Austrálie, ktorá sa úspešne rozšírila do európskych ekosystémov vrátane Slovenska.
- 🌿 **Zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*)** – Invázna rastlina zo Severnej Ameriky vytvárajúca husté porasty a vytláčajúca pôvodnú vegetáciu.
- 🌳 **Pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*)** – Nepôvodný strom s vysokou schopnosťou šírenia, ktorý narúša prirodzené rastlinné spoločenstvá.
- ☠️ **Bolševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*)** – Invázny druh rastliny spôsobujúci ekologické škody a zdravotné riziká pre človeka.

Výsledky

Aktualizácia zoznamu povolených druhov

Aktuálny stav

7 povolených pestovaných druhov

Navrhovaná zmena

+ 9 nových druhov

Dôvod

- reflektovanie súčasnej pestovateľskej praxe
- rozšírenie produkčných možností
- zohľadnenie nových druhov na trhu

Agrocybe aegerita

Flammulina velutipes

Ganoderma lucidum

Hericium erinaceus

Hypsizygus tessellatus

Pleurotus citrinopileatus

Pleurotus djamor

Pleurotus eryngii

Pleurotus pulmonarius

Výsledky

Ďalšie zmeny:

Spracovanie húb:

spresnenie podmienok výroby extraktov a práškov

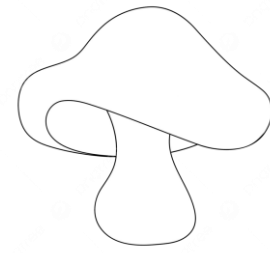
Bezpečnosť spotrebiteľa

rozšírenie povinnosti tepelnej úpravy rizikových druhov

Taxonómia:

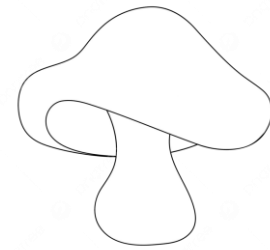
aktualizácia názvoslovia podľa súčasných mykologických poznatkov

Závery

-
- ✓ identifikované legislatívne nedostatky vyhlášky č. 132/2014 Z. z.
 - ✓ navrhnuté nové ustanovenia pre pestovanie húb a nakladanie so substrátom
 - ✓ aktualizovaný zoznam pestovaných druhov v súlade so súčasnou praxou

Diskusia

Aký je Váš názor?

Ďakujem za pozornosť

Teším sa na vaše otázky
a podnety 😊

